

СЛУЖБА БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ

Управління Служби безпеки України в Миколаївській області

Слідчий відділ

вул. Спаська, 40, м. Миколаїв, 54001, тел./факс (0512) 37-43-95
www.ssu.gov.ua, e-mail: usbu_myk@ssu.gov.ua Код ЄДРПОУ 20001639

ПОВІДОМЛЕННЯ про підозру

місто Миколаїв

05 червня 2026 року

Старший слідчий в ОВС слідчого відділу Управління Служби безпеки України в Миколаївській області підполковник юстиції Морозова Юлія Володимирівна, розглянувши матеріали кримінального провадження №22022150000000082 від 29.03.2022 за фактом вчинення кримінального правопорушення, передбаченого ч. 2 ст. 28, ч. 2 ст. 438 КК України, та встановивши наявність достатніх доказів для повідомлення особі про підозру у вчиненні кримінального правопорушення, відповідно до ст. ст. 42, 276, 277, 278 Кримінального процесуального кодексу України, повідомив про підозру наступному -

Зусько Михайло Степанович (Зусько Михаил Степанович – рос.), 24.05.1972 року народження, громадянин російської федерації, уродженець с. Ветли, Камінь-Каширський район, Волинська область, Українська РСР, місце реєстрації – рф, Північна Осетія – Аланія, м. Владикавказ, вул. Коста, буд. 24, документований паспортом громадянина рф серія 3915 №158539, виданий 22.12.2020 року відділом УФМС росії по м. москва, по району Солнцево, який на момент вчинення злочину перебував на посаді командувача 58 ЗА Південного військового округу зс рф, у званні – генерал-лейтенант.

З лютого 2014 року до цього часу триває міжнародний збройний конфлікт, викликаний збройною агресією російської федерації проти України та окупацією частини території України. У ході вказаного міжнародного збройного конфлікту 24 лютого 2022 року президент рф оголосив початок так званої спеціальної військової операції, що полягала у здійсненні повномасштабного вторгнення зс рф, інших збройних формувань рф та підконтрольних їм угруповань іррегулярних збройних формувань на територію України.

Факт повномасштабного збройного вторгнення на територію України не приховувався владою рф, а також встановлений рішеннями міжнародних

організацій, зокрема резолюцією Генеральної Асамблеї ООН ES-11/1 від 02.03.2022 «Про агресію проти України», п. п. 1, 3 Висновку 300(2022) Парламентської Асамблеї Ради Європи «Наслідки агресії російської федерації проти України», п. п. 17, 18 наказу Міжнародного Суду ООН від 16.03.2022 за клопотанням про вжиття тимчасових заходів у справі «Звинувачення в геноциді відповідно до Конвенції про запобігання злочину геноциду та покарання за нього (Україна проти РФ та ін.)».

Відповідно до ст. 2, спільної для Женевських конвенцій про захист жертв війни 1949 року, ці конвенції, як і інші акти законів і звичаїв війни (міжнародного гуманітарного права), застосовуються до всіх випадків оголошеної війни чи будь-якого іншого збройного конфлікту, що може виникнути між двома чи більше Високими Договірними Сторонами, навіть якщо одна з них не визнає стану війни, у тому числі до всіх випадків часткової або цілковитої окупації Високої Договірної Сторони, навіть якщо ця окупація не натрапляє на жодний збройний спротив.

Відповідно до ст. 48 Додаткового протоколу до Женевських конвенцій від 12.08.1949, що стосується захисту жертв міжнародних збройних конфліктів (Протокол I), від 08.06.1977, для забезпечення поваги й захисту цивільного населення та цивільних об'єктів сторони, що перебувають у конфлікті, повинні завжди розрізняти цивільне населення й комбатантів, а також цивільні й воєнні об'єкти та відповідно спрямовувати свої дії тільки проти воєнних об'єктів.

Відповідно до ч. 1 ст. 51 Додаткового протоколу від 08.06.1977 до Женевських Конвенцій від 12.08.1949 (далі - ДП I) цивільне населення й окремі цивільні особи користуються загальним захистом від небезпек, що виникають у зв'язку з воєнними операціями.

Згідно з ч. 4 ст. 51 ДП I напади невибіркового характеру заборонено.

Відповідно до п. b 4.5 ст. 51 ДП I передбачено, що серед інших належить вважати невибірковим нападом, у тому числі напад, котрий, як можна очікувати, попутно потягне за собою втрати життя серед цивільного населення, поранення цивільних осіб та шкоду цивільним об'єктам, або те й інше разом, які були б надмірними щодо конкретної і безпосередньої воєнної переваги, якої передбачається таким чином досягти.

У п. 1 та п. 2 ст. 52 Протоколу I визначено, що цивільні об'єкти не повинні бути об'єктом нападу або репресалій. У разі сумніву в тому, чи не використовується об'єкт, який звичайно призначений для цивільних цілей, наприклад, місце відправлення культу, житловий будинок чи інші житлові будови або школа, для ефективної підтримки воєнних дій, передбачається, що такий об'єкт використовується в цивільних цілях.

При цьому ст. 53 Протоколу I забороняє:

а) здійснювати будь-які ворожі акти, спрямовані проти історичних пам'яток, творів мистецтва або місць відправлення культів, які є культурною або духовною спадщиною народів.

Крім того, відповідно зі ст. 57 ДП I передбачено, що при проведенні воєнних операцій повинна постійно виявлятися турбота про те, щоб оберігати цивільне населення, цивільних осіб і цивільні об'єкти. Щодо нападів вживаються такі запобіжні заходи:

а) ті, хто планує напад або приймає рішення про його здійснення:

а.1) роблять все практично можливе, щоб пересвідчитися в тому, що об'єкти нападу не є ні цивільними особами, ні цивільними об'єктами й не підлягають особливому захисту, а є воєнними об'єктами у значенні п. 2 ст. 52, і що згідно з положенням цього Протоколу напад на них не заборонено;

а.2) вживають усіх практично можливих запобіжних заходів при виборі засобів і методів нападу з тим, щоб уникнути випадкових втрат життя серед цивільного населення, поранення цивільних осіб і випадкової шкоди цивільним об'єктам і, в усякому випадку, звести їх до мінімуму;

а.3) утримуються від прийняття рішень про здійснення будь-якого нападу, який, як можна очікувати, викличе випадкові втрати життя серед цивільного населення, поранення цивільних осіб і завдасть випадкової шкоди цивільним об'єктам або те й інше разом, що було б надмірним щодо конкретної і прямої воєнної переваги, яку передбачається одержати;

б) напад відміняється або зупиняється, якщо стає очевидним, що об'єкт не є воєнним, що він підлягає особливому захисту, або що напад, як можна очікувати, викличе випадкові втрати життя серед цивільного населення, поранення цивільних осіб і завдасть випадкової шкоди цивільним об'єктам або те й інше разом, що було б надмірним щодо конкретної і прямої воєнної переваги, яку передбачається отримати;

с) робиться ефективно завчасне попередження про напади, які можуть торкнутися цивільного населення, за винятком тих випадків, коли обставини цього не дозволяють.

Також відповідно до п. в ч.3 ст. 85 ДП І такі дії розглядаються як серйозні порушення цього Протоколу, коли вони вчиняються навмисне на порушення відповідних положень цього Протоколу і є причиною смерті або серйозного тілесного пошкодження чи шкоди здоров'ю:

б) вчинення нападу невибіркового характеру, що торкається цивільного населення або цивільних об'єктів, коли відомо, що такий напад стане причиною надмірних втрат життя, поранень серед цивільного населення або завдасть шкоди цивільним об'єктам, як це визначено в пунктах а.2, а.3 статті 57.

Відповідно до ст. 27 Положення про закони і звичаї війни на суходолі, що є додатком до IV Конвенції про закони і звичаї війни на суходолі від 18.10.1907, при облогах і бомбардуваннях повинні бути вжиті всі необхідні заходи для того, щоб уберегти, наскільки це можливо, будівлі, призначені для цілей релігії, мистецтва, науки чи благодійності, історичні пам'ятки, госпіталі та місця, де зібрані хворі і поранені, за умови, що вони не використовуються в цей час для військових цілей.

У ст. 1 Конвенції про захист культурних цінностей у випадку збройного конфлікту від 14.05.1954 надано визначення культурних цінностей, якими вважаються незалежно від їхнього походження та власника:

а) рухомі або нерухомі цінності, що мають велике значення для культурної спадщини кожного народу, такі як пам'ятки архітектури, мистецтва або історії, як релігійні, так і світські; археологічні місця; групи будівель, які в цілому становлять історичний або художній інтерес; твори мистецтва; рукописи, книги та інші предмети, що становлять художній, історичний або археологічний інтерес; а також

наукові колекції і важливі зібрання книг або архівів чи репродукцій цінностей, визначених вище;

b) будинки, головним і дійсним призначенням яких є збереження або експонування рухомих культурних цінностей, визначених у підпункті (a) такі як музеї, великі бібліотеки, сховища архівів, а також укриття, призначені для збереження у разі збройного конфлікту рухомих культурних цінностей, визначених у підпункті (a);

c) центри, що містять велику кількість культурних цінностей, визначених у підпунктах (a) і (b), відомі як "центри, що містять пам'ятки".

Високі Договірні Сторони згідно ст. 4 цієї Конвенції зобов'язуються поважати культурні цінності, розташовані на їхній власній території, а також на території інших Високих Договірних Сторін, забороняючи використання цих цінностей, споруд для їх захисту та безпосередньо прилеглих до них ділянок з метою, які можуть призвести до руйнування або пошкодження цих цінностей у разі збройного конфлікту, та утримуючись від будь-якого ворожого акту, спрямованого проти цих цінностей. Висока Договірна Сторона не може звільнитися від зобов'язань, встановлених у цій статті, стосовно іншої Високої Договірної Сторони, ґрунтуючись на тому, що ця остання не вжила заходів щодо охорони.

Статтею 7 Другого протоколу до Гаазької конвенції про захист культурних цінностей у разі збройного конфлікту 1954 року від 26.03.1999 визначено застережні заходи під час нападу, згідно яких кожна Сторона конфлікту:

a) робить усе практично можливе, щоб пересвідчитися в тому, що об'єкти нападу не є культурними цінностями, які перебувають під захистом відповідно до ст. 4 Конвенції;

b) вживає всіх практично можливих застережних заходів під час вибору засобів і методів нападу для уникнення або зведення до мінімуму завдання випадкової шкоди культурним цінностям, що перебувають під захистом згідно зі ст. 4 Конвенції;

c) утримуються від прийняття рішень про скоєння будь-якого нападу, який, як можна очікувати, завдасть випадкової шкоди культурним цінностям, які перебувають під захистом відповідно до ст. 4 Конвенції, і який був би надзвичайним порівняно з конкретною та прямою військовою перевагою, яку передбачається отримати;

d) скасовує чи призупиняє напад, якщо стає очевидним:

i) що об'єкт є культурною цінністю, яка перебуває під захистом відповідно до ст. 4 Конвенції;

і i) що цей напад, як можна очікувати, випадково завдасть шкоди культурним цінностям, що перебувають під захистом відповідно до ст. 4 Конвенції, і був би надзвичайним порівняно з конкретною та прямою військовою перевагою, яку передбачається отримати.

При цьому згідно ст. 15 будь-яка особа скоює злочин у розумінні цього Протоколу, якщо ця особа навмисно та всупереч Конвенції або цьому Протоколу вчиняє будь-яку з таких дій:

d) робить культурні цінності, які перебувають під захистом відповідно до положень Конвенції й цього Протоколу, об'єктами нападу.

Кожна Сторона вживає таких заходів, які можуть виявитись необхідними, для визнання кримінальними злочинами згідно з її національним законодавством діянь, передбачених у цій статті, і для встановлення для таких злочинів відповідних покарань. Сторони дотримуються загальних принципів права й міжнародного права, зокрема норм, що поширюють індивідуальну кримінальну відповідальність на інших осіб, крім тих, які безпосередньо вчинили діяння.

Умисне вчинення нападу з усвідомленням того, що такий напад призведе до випадкової загибелі чи поранення цивільних осіб або заподіє шкоди цивільним об'єктам чи масштабної, довготривалої та серйозної шкоди навколишньому природному середовищу, яка буде явно надмірною в порівнянні з конкретною та безпосередньо очікуваною загальною військовою перевагою, є воєнним злочином відповідно до ст.8 (2)(b)(iv) Римського статуту Міжнародного кримінального суду.

З серпня 2020 до серпня 2022 року, більш точного часу досудовим розслідуванням встановити не представилось можливим, військовослужбовець зс рф, генерал-лейтенант (звання присвоєно указом президента рф № 355 від 11.06.2021р.) - Зусько Михайло Степанович, займав посаду командувача 58 загальної армії у складі Південного військового округу зс рф (далі – 58 ЗА Південний ВО зс рф), який в цей же період часу очолював генерал армії Дворніков О.В. В свою чергу Південний ВО зс рф є міжвидовим стратегічним територіальним об'єднанням зс рф, управління яким здійснює Генеральний штаб зс рф відповідно до рішень МО на підставі стратегічного замислу застосування зс рф, затвердженого ВГК. На Зуська М.С. покладалось виконання поставлених завдань відповідно до рішень та планів вищого військового командування зс рф у зв'язку з чим останній усвідомлював існування міжнародного збройного конфлікту та свою участь у ньому.

У зв'язку із займаною генерал-лейтенантом Зуськом М.С. посадою, останньому у вищевказаний період були підпорядковані різнорідні військові підрозділи, що входили до складу 58 ЗА Південного ВО зс рф. Зокрема 12 ракетна бригада (надалі – 12 рбр), місце постійної дислокації штабу якої знаходиться в м. Моздок Республіки Північна Осетія. В період з жовтня 2021 до вересня 2022 року т.в.о. командира 12 рбр був заступник командира 12 рбр – полковник Горайчук Микола Вікторович, 16.02.1979 року народження. Місце дислокації 12 рбр станом на березень 2022 року було на тимчасово окупованій території Автономної Республіки Крим. Зазначена 12 рбр мала на озброєнні оперативно-тактичні ракетні комплекси «Іскандер» з крилатими ракетами наземного базування 9М727, які здатні вражати цілі на відстані до 500 км з точністю 1 - 5м похибки, мають масу вибухової частини близько 450 кг фугасної дії (використовуються для ураження командних пунктів у залізобетонних бункерах) та здатні завдати значних руйнувань об'єкту влучання та об'єктам (населенню, будівлям), що знаходяться в межах ураження.

У невстановлені досудовим розслідуванням час та місці, але не пізніше 29.03.2022, командувач 58 загальної армії у складі Південного військового округу зс рф генерал-лейтенант Зусько М.С., реалізуючи план вищого військового командування рф, діючи умисно, за попередньою змовою групою осіб, отримав від командувача Південного ВО зс рф генерала армії Дворнікова О.В. оперативну

директиву (номер та дата на теперішній час не встановлені) на нанесення ракетного удару, з використанням ОТРК «Іскандер», в адміністративну дев'ятиповерхову будівлю загальною площею всіх приміщень 9690,8 кв.м, яка розташована за адресою: вул. Адміральська, 22, м. Миколаїв, Миколаївський район, Миколаївська область та власником якої є Миколаївська обласна рада. Дана будівля відповідно до рішення №4/7 Миколаївської міської ради від 04.04.1995 «Про затвердження історично-архітектурного опорного плану м. Миколаєва» розташована в історично-архітектурній зоні Центральної частини м. Миколаєва, та поряд, в радіусі до 400 м, знаходяться органи державної влади і місцевого самоврядування, житлові багатоповерхові будинки, державні установи і заклади, комерційні підприємства, у тому числі соціального і побутового призначення та зони відпочинку загального користування для цивільного населення.

Крім того, відповідно до наказу Міністерства культури та інформаційної політики України від 18.04.2022 №143 «Про занесення об'єктів культурної спадщини до Державного реєстру нерухомих пам'яток України» комплекс будинків по вулиці Адміральській у м. Миколаєві, занесено до Державного реєстру нерухомих пам'яток України за категорією місцевого значення об'єкти культурної спадщини у Миколаївській області та мають відповідні охоронні номери.

Станом на 29.03.2022 в адміністративній будівлі Миколаївської обласної ради, крім структурних підрозділів власника, на правах оренди, також розміщувались структурні підрозділи Миколаївської обласної державної адміністрації (з 24.02.2024 Миколаївська обласна військова адміністрація - МОВА).

З 24.02.2022 до 29.03.2022 МОВА не змінювала місця свого розташування та продовжила розміщуватись на двох поверхах адміністративної будівлі на вул. Адміральській, 22, м. Миколаєва. Окрім того, у зазначеній будівлі розміщувались структурні підрозділи Миколаївської ОВА, а саме: департамент фінансів Миколаївської обласної військової (державної) адміністрації; департамент економічного розвитку та регіональної політики Миколаївської обласної військової (державної) адміністрації; управління інфраструктури Миколаївської обласної військової (державної) адміністрації; управління з питань туризму та курортів Миколаївської обласної (державної) військової адміністрації; управління інформаційної діяльності та комунікацій з громадськістю Миколаївської обласної військової (державної) адміністрації; відділ з питань цифрового розвитку, цифрової трансформації і цифровізації Миколаївської обласної військової (державної) адміністрації. При цьому, після змін у назві обласної адміністрації з 24.02.2022 до 29.03.2022 жодних призначень військовослужбовців на керівні посади в структурних підрозділах адміністрації не здійснювалось.

Тобто, Миколаївська ОВА здійснювала функції щодо організації та вирішення, соціальних, гуманітарних та економічних питань з метою забезпечення життєдіяльності області в умовах збройного конфлікту.

Крім того, у вищезазначеній будівлі також розміщувались на правах оренди інші державні і приватні цивільні установи, організації і підприємства: Державне підприємство «Агенція місцевих доріг Миколаївської області», Господарський суд

Миколаївської області, комунальне підприємство «Госптехобслуговування» Миколаївської обласної ради (у подальшому перейменоване на комунальне підприємство «Миколаївська обласна варта»), Національна рада України з питань телебачення і радіомовлення та підприємство з надання послуг в сфері харчування - ТОВ «ПАНОРАМА КОМПАНІ» (їдальня «Гастро-Бістро №1 «Сіль»).

У той же час, у приміщеннях другого і третього поверхів адміністративної будівлі Миколаївської обласної ради цілодобово чергували військовослужбовці-інженери Управління Держаної служби спеціального зв'язку та захисту інформації України в Миколаївській області та військовослужбовці рядового складу в/ч А3130, які виконували завдання із забезпечення спеціальним зв'язком начальника Миколаївської обласної військової адміністрації, в обов'язки яких входило обслуговування техніки і обладнання спеціального зв'язку. Також, в адміністративній будівлі Миколаївської обласної ради перебували співробітники рядового складу Управління поліції охорони в Миколаївській області, Управління патрульної поліції в Миколаївській області, військовослужбовці рядового складу Національної гвардії України, які відповідно до введеного в Україні військового стану цілодобово здійснювали заходи з охорони Миколаївської обласної ради та знаходились на першому поверсі адміністративної будівлі. Вказані військовослужбовці, які перебували у будівлі Миколаївської обласної ради, не брали участі у бойових діях, їх плануванні та підготовці. Наявна у будівлі станом на 29.03.2022 вогнепальна зброя та боєприпаси не використовувалася для ведення бойових дій та призначалася для забезпечення охорони приміщення. Будь-яких нарад чи заходів військового характеру 29.03.2022 у вказаній будівлі не проводилося і не планувалося.

Для виконання вищевказаної оперативної директиви генерала армії Дворнікова О.В., командувач 58 загальної армії Південного військового округу зс рф генерал-лейтенант Зусько М.С., який, діючи умисно, за попередньою змовою групою осіб, у невстановлені досудовим розслідуванням час та місці, але не пізніше 29.03.2022, до реалізації задуму щодо вогневого ураження з використанням ОТРК «Іскандер» об'єкту, а саме адміністративної будівлі за адресою: вул. Адміральська, 22, м. Миколаїв, Миколаївський район, Миколаївська область, залучив командування підпорядкованої йому 12 рбр, а саме т.в.о командира 12 рбр - заступника командира бригади полковника Горайчука М.В.

Далі, останній, отримавши бойовий наказ (розпорядження) від командування 58 ЗА на здійснення ракетного обстрілу об'єкту в м. Миколаєві, шляхом віддання відповідних наказів і розпоряджень, забезпечив силами та засобами 12 рбр нанесення ракетного удару з використанням крилатої ракети 9М727 по адміністративній будівлі Миколаївської обласної ради за адресою: вул. Адміральська, 22, м. Миколаїв, Миколаївський район, Миколаївська область.

У той же день, 29.03.2022 (вівторок, робочий день), приблизно о 08 год 14 хв, невстановлені в ході досудового розслідування військовослужбовці 12 рбр, знаходячись в 10 км на північ від м. Джанкой ТОТ АРК (населений пункт Конурча), за розпорядженнями та на виконання наказів командування 12 рбр, які діяли відповідно до оперативної директиви командувача Південного ВО зс рф генерала армії Дворнікова О.В. та бойового наказу (бойового розпорядження)

командувача 58 ЗА генерал-лейтенанта Зуська М.С., здійснили напад на адміністративну будівлю, яка належить на праві власності Миколаївській обласній раді та знаходиться за адресою: м. Миколаїв, вул. Адміральська, 22, поруч з багатопверховими житловими будинками, адміністративними будівлями цивільних установ, організацій та закладів, шляхом нанесення удару крилатою ракетою 9М727 оперативно-тактичного ракетного комплексу «Іскандер». Влучання ракети відбулось у центральну частину адміністративної будівлі в межах 4-5 поверхів та спричинило руйнування конструктивних елементів споруди більшої частини приміщень лівого крила будівлі з 9-го до 1-го поверхів та центральної частини споруди з елементами сходів. Значних пошкоджень зазнали конструктивні елементи правого крила будівлі, пошкоджень зазнали всі зовнішні та внутрішні елементи споруди (дах, фасад, вікна, двері, підлоги).

Внаслідок влучання, 29.03.2022 о 08 год 35 хв за київським часом, крилатою ракетою 9М727 у вказану адміністративну будівлю, в результаті вибуху ракети та подальшого руйнування конструктивних елементів споруди загинула 21 цивільна особа та отримали поранення різного ступеню тяжкості 27 цивільних осіб. Також загинули 15 та отримали поранення різного ступеню тяжкості 6 українських військовослужбовців з вищевказаних підрозділів, та поранено 5 співробітників поліції.

Крім того, в адміністративній будівлі Миколаївської обласної ради перебували, однак не отримали поранення, 32 цивільні особи. Загальна кількість цивільних осіб, що перебували в адміністративній будівлі Миколаївської обласної ради 29.03.2022 станом на 08 год 35 хв (час влучання ракети), за київським часом, склала 113 осіб.

Внаслідок нанесення ракетного удару вказана адміністративна будівля зазнала значних руйнувань, що унеможливило її подальше відновлення.

Разом з цим зазнали різного ступеню пошкоджень 10 об'єктів цивільної інфраструктури міста Миколаєва та об'єктів культурної спадщини, зокрема: Миколаївський палац творчості учнів, Миколаївська філія АТ «Укрпошта», Миколаївська філія АТ «Укртелеком», Державний архів Миколаївської області, Державна установа «Миколаївській слідчий ізолятор», Головне управління Державної податкової служби у Миколаївській області, приміщення в житлових будинках №№ 29, 31, 31-Б, розташовані на вул. Адміральській, приміщення інших приватних підприємств, закладів тощо.

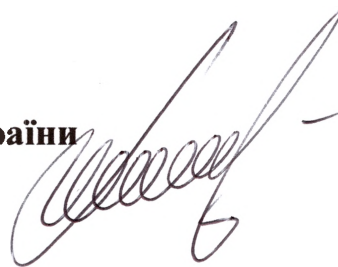
Під час планування та здійснення нападу співучасники усвідомлювали, що використаний ними засіб ураження, враховуючи його тактико-технічні характеристики, а також місце розташування об'єкта нападу та його функціональне призначення, потягне за собою втрати життя серед цивільного населення, поранення цивільних осіб та шкоду цивільним об'єктам, які будуть надмірними щодо конкретної і безпосередньої воєнної переваги, якої передбачалося таким чином досягти. Разом із тим, генерал армії зс рф Дворніков О.В., командувач 58 ЗА Зусько М.С. та т.в.о. командира 12 рбр Горайчук М.В. при плануванні нападу із застосуванням крилатої ракети, не вжили жодних запобіжних заходів для захисту цивільного населення, передбачених ст. 57 ДП І.

Виведення зі строю українських військовослужбовців, а також руйнування приміщень, які вони використовували для проживання та охорони будівлі, не вплинуло на перебіг бойових дій, не потягло за собою конкретної та безпосередньої воєнної переваги для РФ, зокрема до зупинення виконання військових функцій органами ЗСУ, загибелі чи поранення командирів, до дезорганізації роботи військових підрозділів ЗСУ, прориву фронту російськими військами, захоплення ними території тощо.

Таким чином, генерал-лейтенант Зусько М.С., діючи умисно, за попередньою змовою з генералом армії ЗС РФ Дворніковим О.В. та т.в.о. командира 12 рбр Горайчуком М.В., в умовах міжнародного збройного конфлікту та у зв'язку з ним, усвідомлюючи суспільно небезпечний характер своїх дій, передбачаючи тяжкі наслідки та бажаючи настання таких наслідків, у порушення законів та звичаїв війни, що передбачені, зокрема ст. ст. 48, 51, 52, 53, 57, 85 Додаткового протоколу до Женевської конвенції від 12 серпня 1949 року, що стосується захисту жертв міжнародних збройних конфліктів (протокол I), від 08 червня 1977 року, ст. 1, 4 Конвенції про захист культурних цінностей у випадку збройного конфлікту від 14.05.1954, ст. ст. 7, 15 Другого протоколу до Гаазької конвенції про захист культурних цінностей у разі збройного конфлікту 1954 року від 26.03.1999, вчинив напад з усвідомленням того, що такий напад призведе до випадкової загибелі чи поранення цивільних осіб або заподіє шкоди цивільним об'єктам, яка буде явно надмірною в порівнянні з конкретною та безпосередньо очікуваною загальною військовою перевагою.

За такого, Зусько Михайло Степанович, обґрунтовано підозрюється у порушенні законів та звичаїв війни, що передбачені міжнародними договорами, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України, поєднаному з умисним вбивством, вчиненому за попередньою змовою групою осіб, тобто у вчиненні кримінального правопорушення, передбаченого ч. 2 ст. 28, ч. 2 ст. 438 КК України.

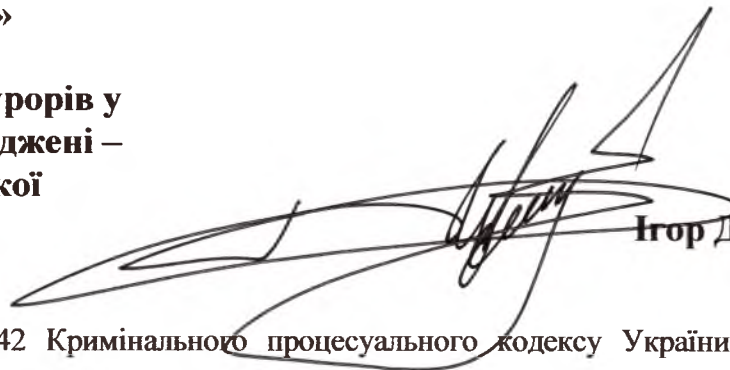
**Старший слідчий в ОВС
слідчого відділу Управління СБ України
в Миколаївській області
підполковник юстиції**

Юлія МОРОЗОВА

«ПОГОДЖЕНО»

**Старший групи прокурорів у
кримінальному провадженні –
керівник Миколаївської
обласної прокуратури**

Ігор ДОМУЩЕЙ

Відповідно до ст. 42 Кримінального процесуального кодексу України підозрюваний, обвинувачений має право:

- 1) знати, у вчиненні якого кримінального правопорушення його підозрюють;
- 2) бути чітко і своєчасно повідомленим про свої права, а також отримати їх роз'яснення у разі необхідності;
- 3) на першу вимогу мати захисника і побачення з ним до першого та перед кожним наступним допитом з дотриманням умов, що забезпечують конфіденційність спілкування, на присутність захисника під час допиту та інших процесуальних дій, на відмову від послуг захисника в будь-який момент кримінального провадження, на отримання послуг захисника за рахунок держави у випадку відсутності коштів на оплату таких послуг;
- 4) не говорити нічого з приводу підозри проти нього або у будь-який момент відмовитися відповідати на запитання;
- 5) давати пояснення, показання з приводу підозри чи в будь-який момент відмовитися їх давати;
- 6) вимагати перевірки обґрунтованості затримання;
- 7) у разі затримання – на негайне повідомлення членів сім'ї, близьких родичів чи інших осіб про затримання і місце свого перебування;
- 8) збирати і подавати слідчому, прокурору, слідчому судді докази;
- 9) брати участь у проведенні процесуальних дій;
- 10) під час проведення процесуальних дій ставити запитання, подавати свої зауваження та заперечення щодо порядку проведення дій, які заносяться до протоколу;
- 11) застосовувати з додержанням вимог КПК України технічні засоби при проведенні процесуальних дій, в яких він бере участь. Слідчий, прокурор, слідчий суддя, суд мають право заборонити застосовування технічних засобів при проведенні окремої процесуальної дії чи на певній стадії кримінального провадження з метою нерозголошення відомостей, які містять таємницю, що охороняється законом, чи стосуються інтимного життя особи, про що виноситься вмотивована постанова (ухвала);
- 12) заявляти клопотання про проведення процесуальних дій, про забезпечення безпеки щодо себе, членів своєї сім'ї, близьких родичів, майна, житла тощо;
- 13) заявляти відводи;
- 14) ознайомлюватися з матеріалами досудового розслідування, та вимагати відкриття матеріалів;
- 15) одержувати копії процесуальних документів та письмові повідомлення;
- 16) оскаржувати рішення, дії та бездіяльність слідчого, прокурора, слідчого судді;
- 17) вимагати відшкодування шкоди, завданої незаконними рішеннями, діями чи бездіяльністю органу, що здійснює оперативно-розшукову діяльність, досудове розслідування, прокуратури або суду, в порядку, визначеному законом, а також відновлення репутації, якщо підозра, обвинувачення не підтвердились;
- 18) користуватись рідною мовою, отримувати копії процесуальних документів рідною або іншою мовою, якою він володіє, та в разі необхідності користуватися послугами перекладача за рахунок держави.

Підозрюваний, який є іноземцем і тримається під вартою, має право на зустрічі з представником дипломатичної чи консульської установи своєї держави, яку йому зобов'язана забезпечити адміністрація місця ув'язнення.

Підозрюваний зобов'язаний:

- 1) прибувати за викликом до суду, а в разі неможливості прибути за викликом у призначений строк – заздалегідь повідомити про це суд;
- 2) виконувати обов'язки, покладені на нього рішенням про застосування заходів забезпечення кримінального провадження;
- 3) підкорятися законним вимогам та розпорядженням слідчого, прокурора, слідчого судді, суду.

Повідомлення про підозру вручені, права підозрюваного оголошені та роз'яснені.

«___» год. «___» хв. «___» _____ 2026 р.

**Старший слідчий в ОВС
слідчого відділу Управління СБ України
в Миколаївській області
підполковник юстиції**

Юлія МОРОЗОВА

СЛУЖБА БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ
Управління Служби безпеки України в Миколаївській області

Слідчий відділ

вул. Спаська, 40, м. Миколаїв, 54001, тел./факс (0512) 37-43-95
www.ssu.gov.ua, e-mail: usbu_myk@ssu.gov.ua Код ЄДРПОУ 20001639

УВЕДОМЛЕНИЕ
о подозрении

город Николаев

05 июня 2026 года

Старший следователь в ОВД следственного отдела Управления Службы безопасности Украины в Николаевской области подполковник юстиции Морозова Юлия Юрьевна, рассмотрев материалы уголовного производства № 2202215000000082 от 29.03.2022 по факту совершения уголовного правонарушения, предусмотренного ч. 2 ст. 28, ч. 2 ст. 438 УК Украины, и установив наличие достаточных доказательств для сообщения лицу о подозрении в совершении уголовного правонарушения, в соответствии со ст. ст. 42, 276, 277, 278 Уголовно-процессуального кодекса Украины, сообщила о подозрении следующему -

Зусько Михаил Степанович, 24.05.1972 года рождения, гражданин российской федерации, уроженец с. Ветлы, Камень-Каширский район, Волынская область, Украинская ССР, место регистрации – рф, Северная Осетия – Алания, г. Владикавказ, ул. Коста, д. 24, удостоверенный паспортом гражданина рф серия 3915 № 158539, выдан 22.12.2020 года отделом УФМС россии по г. москве, по району Солнцево, который на момент совершения преступления занимал должность командующего 58-й ОА Южного военного округа вс рф, в звании – генерал-лейтенант.

С февраля 2014 года по настоящее время продолжается международный вооруженный конфликт, вызванный вооруженной агрессией российской федерации против Украины и оккупацией части территории Украины. В ходе указанного международного вооруженного конфликта 24 февраля 2022 года президент рф объявил о начале так называемой специальной военной операции, которая заключалась в осуществлении полномасштабного вторжения вс рф, других вооруженных формирований рф и подконтрольных им группировок нерегулярных вооруженных формирований на территорию Украины.

Факт полномасштабного вооруженного вторжения на территорию Украины

не скрывался властями РФ, а также установлен решениями международных организаций, в частности резолюцией Генеральной Ассамблеи ООН ES-11/1 от 02.03.2022 «Об агрессии против Украины», пп. 1, 3 Заключения 300(2022) Парламентской Ассамблеи Совета Европы «Последствия агрессии российской федерации против Украины», пп. 17, 18 постановления Международного Суда ООН от 16.03.2022 по ходатайству о принятии временных мер по делу «Обвинение в геноциде в соответствии с Конвенцией о предупреждении преступления геноцида и наказании за него (Украина против РФ и др.)».

В соответствии со ст. 2, общей для Женевских конвенций о защите жертв войны 1949 года, эти конвенции, как и другие акты законов и обычаев войны (международного гуманитарного права), применяются ко всем случаям объявленной войны или любого другого вооруженного конфликта, который может возникнуть между двумя или более Высокими Договаривающимися Сторонами, даже если одна из них не признает состояния войны, в том числе ко всем случаям частичной или полной оккупации Высокой Договаривающейся Стороны, даже если эта оккупация не встречает никакого вооруженного сопротивления.

В соответствии со ст. 48 Дополнительного протокола к Женевским конвенциям от 12.08.1949, касающегося защиты жертв международных вооруженных конфликтов (Протокол I), от 08.06.1977, для обеспечения уважения и защиты гражданского населения и гражданских объектов стороны, находящиеся в конфликте, должны всегда различать гражданское население и комбатантов, а также гражданские и военные объекты и соответственно направлять свои действия только против военных объектов.

В соответствии с ч. 1 ст. 51 Дополнительного протокола от 08.06.1977 к Женевским конвенциям от 12.08.1949 (далее — ДП I) гражданское население и отдельные гражданские лица пользуются общей защитой от опасностей, возникающих в связи с военными операциями.

Согласно ч. 4 ст. 51 ДП I, нападения неизбирательного характера запрещены.

В соответствии с п. b 4.5 ст. 51 ДП I предусмотрено, что среди прочего следует считать неизбирательным нападением, в том числе нападение, которое, как можно ожидать, повлечет за собой гибель людей среди гражданского населения, ранения гражданских лиц и ущерб гражданским объектам, или и то, и другое вместе, которые были бы чрезмерными по отношению к конкретному и непосредственному военному преимуществу, которое предполагается таким образом достичь.

В п. 1 и п. 2 ст. 52 Протокола I определено, что гражданские объекты не должны быть объектом нападения или репрессалий. В случае сомнения в том, используется ли объект, обычно предназначенный для гражданских целей, например, место отправления культа, жилой дом или другие жилые постройки или школа, для эффективной поддержки военных действий, предполагается, что такой объект используется в гражданских целях.

При этом ст. 53 Протокола I запрещает:

а) совершать какие-либо враждебные действия, направленные против исторических памятников, произведений искусства или мест отправления культа,

являющихся культурным или духовным наследием народов.

Кроме того, в соответствии со ст. 57 ДП I предусмотрено, что при проведении военных операций должна постоянно проявляться забота о том, чтобы оберегать гражданское население, гражданских лиц и гражданские объекты. В отношении нападений принимаются следующие меры предосторожности:

а) те, кто планирует нападение или принимает решение о его осуществлении:

а.1) делают все практически возможное, чтобы убедиться в том, что объекты нападения не являются ни гражданскими лицами, ни гражданскими объектами и не подлежат особой защите, а являются военными объектами в значении п. 2 ст. 52, и что согласно положению настоящего Протокола нападение на них не запрещено;

а.2) принимают все практически возможные меры предосторожности при выборе средств и методов нападения, с тем чтобы избежать случайных человеческих жертв среди гражданского населения, ранений гражданских лиц и случайного ущерба гражданским объектам и, в любом случае, свести их к минимуму;

а.3) воздерживаются от принятия решений о проведении любого нападения, которое, как можно ожидать, приведет к случайным потерям жизни среди гражданского населения, ранению гражданских лиц и нанесению случайного ущерба гражданским объектам или и тому, и другому вместе, что было бы чрезмерным по отношению к конкретному и прямому военному преимуществу, которое предполагается получить;

б) нападение отменяется или прекращается, если становится очевидным, что объект не является военным, что он подлежит особой защите, или что нападение, как можно ожидать, приведет к случайным потерям жизни среди гражданского населения, ранения гражданских лиц и нанесет случайный ущерб гражданским объектам или и то, и другое вместе, что было бы чрезмерным по отношению к конкретному и прямому военному преимуществу, которое предполагается получить;

с) дается эффективное заблаговременное предупреждение о нападениях, которые могут затронуть гражданское население, за исключением тех случаев, когда обстоятельства этого не позволяют.

Также в соответствии с п. в ч. 3 ст. 85 ДП I такие действия рассматриваются как серьезные нарушения настоящего Протокола, когда они совершаются умышленно в нарушение соответствующих положений настоящего Протокола и являются причиной смерти или серьезного телесного повреждения или вреда здоровью:

б) совершение нападения неизбирательного характера, затрагивающего гражданское население или гражданские объекты, когда известно, что такое нападение станет причиной чрезмерных потерь жизни, ранений среди гражданского населения или нанесет ущерб гражданским объектам, как это определено в пунктах а.2, а.3 статьи 57.

В соответствии со ст. 27 Положения о законах и обычаях войны на суше,

являющегося приложением к IV Конвенции о законах и обычаях войны на суше от 18.10.1907, при осадах и бомбардировках должны быть приняты все необходимые меры для того, чтобы уберечь, насколько это возможно, здания, предназначенные для целей религии, искусства, науки или благотворительности, исторические памятники, госпитали и места, где собраны больные и раненые, при условии, что они не используются в это время для военных целей.

В ст. 1 Конвенции о защите культурных ценностей в случае вооруженного конфликта от 14.05.1954 дано определение культурных ценностей, которыми считаются независимо от их происхождения и владельца:

а) движимые или недвижимые ценности, имеющие большое значение для культурного наследия каждого народа, такие как памятники архитектуры, искусства или истории, как религиозные, так и светские; археологические места; группы зданий, представляющие в целом исторический или художественный интерес; произведения искусства; рукописи, книги и другие предметы, представляющие художественный, исторический или археологический интерес; а также научные коллекции и важные собрания книг или архивов, либо репродукции ценностей, определенных выше;

б) здания, основным и фактическим назначением которых является хранение или экспонирование движимых культурных ценностей, определенных в подпункте (а), такие как музеи, крупные библиотеки, хранилища архивов, а также укрытия, предназначенные для сохранения в случае вооруженного конфликта движимых культурных ценностей, определенных в подпункте (а);

с) центры, содержащие большое количество культурных ценностей, определенных в подпунктах (а) и (б), известные как «центры, содержащие памятники».

Высокие Договаривающиеся Стороны в соответствии со ст. 4 настоящей Конвенции обязуются уважать культурные ценности, расположенные на их собственной территории, а также на территории других Высоких Договаривающихся Сторон, запрещая использование этих ценностей, сооружений для их защиты и непосредственно прилегающих к ним участков в целях, которые могут привести к разрушению или повреждению этих ценностей в случае вооруженного конфликта, и воздерживаясь от любого враждебного акта, направленного против этих ценностей. Высокая Договаривающаяся Сторона не может освобождаться от обязательств, установленных в настоящей статье, в отношении другой Высокой Договаривающейся Стороны, основываясь на том, что последняя не приняла меры по охране.

Статьей 7 Второго протокола к Гаагской конвенции о защите культурных ценностей в случае вооруженного конфликта 1954 года от 26.03.1999 определены меры предосторожности во время нападения, согласно которым каждая Сторона конфликта:

а) делает все практически возможное, чтобы убедиться в том, что объекты нападения не являются культурными ценностями, находящимися под защитой в соответствии со ст. 4 Конвенции;

б) принимает все практически возможные меры предосторожности при выборе средств и методов нападения для предотвращения или сведения к

минимуму причинения случайного ущерба культурным ценностям, находящимся под защитой в соответствии со ст. 4 Конвенции;

с) воздерживается от принятия решений о совершении любого нападения, которое, как можно ожидать, нанесет случайный ущерб культурным ценностям, находящимся под защитой в соответствии со ст. 4 Конвенции, и которое было бы чрезмерным по сравнению с конкретным и прямым военным преимуществом, которое предполагается получить;

d) отменяет или приостанавливает нападение, если становится очевидным:

i) что объект является культурной ценностью, находящейся под защитой в соответствии со ст. 4 Конвенции;

и ii) что это нападение, как можно ожидать, случайно нанесет ущерб культурным ценностям, находящимся под защитой в соответствии со ст. 4 Конвенции, и было бы чрезмерным по сравнению с конкретным и прямым военным преимуществом, которое предполагается получить.

При этом согласно ст. 15 любое лицо совершает преступление в понимании настоящего Протокола, если это лицо умышленно и вопреки Конвенции или настоящему Протоколу совершает любое из следующих действий:

d) делает культурные ценности, находящиеся под защитой в соответствии с положениями Конвенции и настоящего Протокола, объектами нападения.

Каждая Сторона принимает такие меры, которые могут оказаться необходимыми, для признания в качестве уголовных преступлений в соответствии с ее национальным законодательством деяний, предусмотренных в настоящей статье, и для установления за такие преступления соответствующих наказаний. Стороны соблюдают общие принципы права и международного права, в частности нормы, распространяющие индивидуальную уголовную ответственность на других лиц, кроме тех, которые непосредственно совершили деяния.

Умышленное совершение нападения с осознанием того, что такое нападение приведет к случайной гибели или ранению гражданских лиц или нанесет ущерб гражданским объектам, либо к масштабному, длительного и серьезного ущерба окружающей природной среде, который будет явно чрезмерным по сравнению с конкретным и непосредственно ожидаемым общим военным преимуществом, является военным преступлением в соответствии со ст. 8 (2)(b)(iv) Римского статута Международного уголовного суда.

С августа 2020 года по август 2022 года, более точное время досудебным расследованием установить не удалось, военнослужащий ВС РФ, генерал-лейтенант (звание присвоено указом президента РФ № 355 от 11.06.2021 г.) - Зусько Михаил Степанович, занимал должность командующего 58-й общевойсковой армией в составе Южного военного округа ВС РФ (далее – 58-я ОА Южного ВО ВС РФ), который в этот же период времени возглавлял генерал армии Дворников О.В. В свою очередь, Южный ВО ВС РФ является межвидовым стратегическим территориальным объединением ВС РФ, управление которым осуществляет Генеральный штаб ВС РФ в соответствии с решениями МО на основании стратегического замысла применения ВС РФ, утвержденного ВГК. На Зуська М.С. возлагалось выполнение поставленных задач в соответствии с

решениями и планами высшего военного командования вс рф, в связи с чем последний осознавал существование международного вооруженного конфликта и свое участие в нем.

В связи с занимаемой генерал-лейтенантом Зуськом М.С. должностью, в указанный период ему были подчинены разнородные воинские подразделения, входившие в состав 58-й ОА Южного военного округа вооруженных сил рф. В частности, 12-я ракетная бригада (далее – 12 рбр), место постоянной дислокации штаба которой находится в г. Моздок Республики Северная Осетия. В период с октября 2021 по сентябрь 2022 года и.о. командира 12 рбр был заместитель командира 12 рбр – полковник Горайчук Николай Викторович, 16.02.1979, года рождения. Место дислокации 12 рбр по состоянию на март 2022 года находилось на временно оккупированной территории Автономной Республики Крым. Указанная 12 рбр имела на вооружении оперативно-тактические ракетные комплексы «Искандер» с крылатыми ракетами наземного базирования 9М727, которые способны поражать цели на расстоянии до 500 км с точностью 1–5 м погрешности, имеют массу взрывной части около 450 кг фугасного действия (используются для поражения командных пунктов в железобетонных бункерах) и способны нанести значительные разрушения объекту попадания и объектам (населению, зданиям), находящимся в пределах поражения.

В неустановленное досудебным расследованием время и месте, но не позднее 29.03.2022, командующий 58-й общевойсковой армией в составе Южного военного округа вс рф генерал-лейтенант Зусько М.С., реализуя план высшего военного командования рф, действуя умышленно, по предварительному сговору группой лиц, получил от командующего Южным ВО вс рф генерала армии Дворникова О.В. оперативную директиву (номер и дата на данный момент не установлены) на нанесение ракетного удара с использованием ОТРК «Искандер» по административному девятиэтажному зданию общей площадью всех помещений 9690,8 кв.м, расположенному по адресу: ул. Адмиральская, 22, г. Николаев, Николаевский район, Николаевская область, владельцем которого является Николаевский областной совет. Данное здание в соответствии с решением № 4/7 Николаевского городского совета от 04.04.1995 «Об утверждении историко-архитектурного опорного плана г. Николаева» расположено в историко-архитектурной зоне центральной части г. Николаева, и рядом, в радиусе до 400 м, находятся органы государственной власти и местного самоуправления, многоэтажные жилые дома, государственные учреждения и заведения, коммерческие предприятия, в том числе социального и бытового назначения, а также зоны отдыха общего пользования для гражданского населения.

Кроме того, в соответствии с приказом Министерства культуры и информационной политики Украины от 18.04.2022 № 143 «О внесении объектов культурного наследия в Государственный реестр недвижимых памятников Украины» комплекс зданий по улице Адмиральской в г. Николаеве внесен в Государственный реестр недвижимых памятников Украины по категории объектов культурного наследия местного значения в Николаевской области и

имеет соответствующие охранные номера.

По состоянию на 29.03.2022 в административном здании Николаевского областного совета, кроме структурных подразделений собственника, на правах аренды, также размещались структурные подразделения Николаевской областной государственной администрации (с 24.02.2024 Николаевская областная военная администрация — НОВА).

С 24.02.2022 по 29.03.2022 НОВА не меняла места своего расположения и продолжала размещаться на двух этажах административного здания по ул. Адмиральской, 22, г. Николаева. Кроме того, в указанном здании размещались структурные подразделения Николаевской ОВА, а именно: департамент финансов Николаевской областной военной (государственной) администрации; департамент экономического развития и региональной политики Николаевской областной военной (государственной) администрации; управление инфраструктуры Николаевской областной военной (государственной) администрации; управление по вопросам туризма и курортов Николаевской областной (государственной) военной администрации; управление информационной деятельности и коммуникаций с общественностью Николаевской областной военной (государственной) администрации; отдел по вопросам цифрового развития, цифровой трансформации и цифровизации Николаевской областной военной (государственной) администрации. При этом, после изменения названия областной администрации с 24.02.2022 по 29.03.2022 никаких назначений военнослужащих на руководящие должности в структурных подразделениях администрации не осуществлялось.

То есть, Николаевская ОВА осуществляла функции по организации и решению социальных, гуманитарных и экономических вопросов с целью обеспечения жизнедеятельности области в условиях вооруженного конфликта.

Кроме того, в вышеупомянутом здании также размещались на правах аренды другие государственные и частные гражданские учреждения, организации и предприятия: Государственное предприятие «Агентство местных дорог Николаевской области», Хозяйственный суд Николаевской области, коммунальное предприятие «Госптехобслуживание» Николаевского областного совета (в дальнейшем переименованное в коммунальное предприятие «Николаевская областная стража»), Национальный совет Украины по вопросам телевидения и радиовещания и предприятие по предоставлению услуг в сфере питания — ООО «ПАНОРАМА КОМПАНИ» (столовая «Гастро-Бистро №1 «Силь»).

В то же время в помещениях второго и третьего этажей административного здания Николаевского областного совета круглосуточно дежурили военнослужащие-инженеры Управления Государственной службы специальной связи и защиты информации Украины в Николаевской области и военнослужащие рядового состава в/ч А3130, которые выполняли задачи по обеспечению специальной связью начальника Николаевской областной военной администрации, в обязанности которых входило обслуживание техники и оборудования специальной связи. Также в административном здании Николаевского областного совета находились сотрудники рядового состава

Управления полиции охраны в Николаевской области, Управления патрульной полиции в Николаевской области, военнослужащие рядового состава Национальной гвардии Украины, которые в соответствии с введенным в Украине военным положением круглосуточно осуществляли меры по охране Николаевского областного совета и находились на первом этаже административного здания. Указанные военнослужащие, находившиеся в здании Николаевского областного совета, не принимали участия в боевых действиях, их планировании и подготовке. Имевшееся в здании по состоянию на 29.03.2022 огнестрельное оружие и боеприпасы не использовалось для ведения боевых действий и предназначалось для обеспечения охраны помещения. Каких-либо совещаний или мероприятий военного характера 29.03.2022 в указанном здании не проводилось и не планировалось.

Для выполнения вышеуказанной оперативной директивы генерала армии Дворникова А.В., командующий 58-й общевойсковой армией Южного военного округа вс рф генерал-лейтенант Зусько М.С., который, действуя умышленно, по предварительному сговору группы лиц, в неустановленное досудебным расследованием время и месте, но не позднее 29.03.2022, к реализации замысла по огневому поражению с использованием ОТРК «Искандер» объекта, а именно административного здания по адресу: ул. Адмиральская, 22, г. Николаев, Николаевский район, Николаевская область, привлек командование подчиненной ему 12 рбр, а именно и.о. командира 12 рбр — заместителя командира бригады полковника Горайчука М.В.

Далее, последний, получив боевой приказ от командования 58 ОА на осуществление ракетного обстрела объекта в г. Николаеве, путем отдачи соответствующих приказов и распоряжений, обеспечил силами и средствами 12 рбр нанесение ракетного удара с использованием крылатой ракеты 9М727 по административному зданию Николаевского областного совета по адресу: ул. Адмиральская, 22, г. Николаев, Николаевский район, Николаевская область.

В тот же день, 29.03.2022 (вторник, рабочий день), примерно в 08 ч 14 мин, неустановленные в ходе досудебного расследования военнослужащие 12 рбр, находясь в 10 км к северу от г. Джанкой ТОГ АРК (населенный пункт Конурча), по распоряжениям и во исполнение приказов командования 12 рбр, действовавших в соответствии с оперативной директивой командующего Южным ВО вс рф генерала армии Дворникова О.В. и боевым приказом (боевого распоряжения) командующего 58 ОА генерал-лейтенанта Зуська М.С., совершили нападение на административное здание, принадлежащее на праве собственности Николаевскому областному совету и расположенное по адресу: г. Николаев, ул. Адмиральская, 22, рядом с многоэтажными жилыми домами, административными зданиями гражданских учреждений, организаций и заведений, путем нанесения удара крылатой ракетой 9М727 оперативно-тактического ракетного комплекса «Искандер». Попадание ракеты произошло в центральную часть административного здания в пределах 4-5 этажей и привело к разрушению конструктивных элементов сооружения большей части помещений левого крыла здания с 9-го по 1-й этажи и центральной части сооружения с элементами лестниц. Значительные повреждения получили конструктивные

элементы правого крыла здания, повреждения получили все внешние и внутренние элементы сооружения (крыша, фасад, окна, двери, полы).

В результате попадания 29.03.2022 в 08:35 по киевскому времени крылатой ракеты 9M727 в указанное административное здание, в результате взрыва ракеты и последующего разрушения конструктивных элементов сооружения погибло 21 гражданское лицо и получили ранения различной степени тяжести 27 гражданских лиц. Также погибли 15 и получили ранения различной степени тяжести 6 украинских военнослужащих из вышеуказанных подразделений, а также ранены 5 сотрудников полиции.

Кроме того, в административном здании Николаевского областного совета находились, однако не получили ранений, 32 гражданских лица. Общее количество гражданских лиц, находившихся в административном здании Николаевского областного совета 29.03.2022 по состоянию на 08:35 (время попадания ракеты) по киевскому времени, составило 113 человек.

В результате ракетного удара указанное административное здание подверглось значительным разрушениям, что делает невозможным его дальнейшее восстановление.

Наряду с этим различной степени повреждений подверглись 10 объектов гражданской инфраструктуры города Николаева и объектов культурного наследия, в частности: Николаевский дворец творчества учащихся, Николаевский филиал АО «Укрпочта», Николаевский филиал АО «Укртелеком», Государственный архив Николаевской области, Государственное учреждение «Николаевский следственный изолятор», Главное управление Государственной налоговой службы в Николаевской области, помещения в жилых домах №№ 29, 31, 31-Б, расположенные на ул. Адмиральской, помещения других частных предприятий, заведений и т. п.

При планировании и осуществлении нападения соучастники осознавали, что используемое ими средство поражения, учитывая его тактико-технические характеристики, а также местоположение объекта нападения и его функциональное назначение, повлечет за собой гибель гражданского населения, ранения гражданских лиц и ущерб гражданским объектам, которые будут чрезмерными по отношению к конкретному и непосредственному военному преимуществу, которое предполагалось таким образом достичь. Вместе с тем, генерал армии ВС РФ Дворников О.В., командующий 58-й ОА Зусько М.С. и и.о. командира 12-й рбр Горайчук М.В. при планировании нападения с применением крылатой ракеты не приняли никаких мер предосторожности для защиты гражданского населения, предусмотренных ст. 57 ДП I.

Вывод из строя украинских военнослужащих, а также разрушение помещений, которые они использовали для проживания и охраны здания, не повлияло на ход боевых действий, не повлекло за собой конкретного и непосредственного военного преимущества для РФ, в частности до прекращения выполнения военных функций органами ВСУ, гибели или ранения командиров, дезорганизации работы воинских подразделений ВСУ, прорыва фронта российскими войсками, захвата ими территорий и т. п.

Таким образом, генерал-лейтенант Зусько М.С., действуя умышленно, по

предварительному сговору с генералом армии ВС РФ Дворниковым О.В. и и.о. командира 12-й ракетной бригады Горайчуком М.В., в условиях международного вооруженного конфликта и в связи с ним, осознавая общественно опасный характер своих действий, предвидя тяжкие последствия и желая наступления таких последствий, в нарушение законов и обычаев войны, предусмотренных, в частности ст. ст. 48, 51, 52, 53, 57, 85 Дополнительного протокола к Женевской конвенции от 12 августа 1949 года, касающегося защиты жертв международных вооруженных конфликтов (протокол I), от 8 июня 1977 года, ст. 1, 4 Конвенции о защите культурных ценностей в случае вооруженного конфликта от 14.05.1954, ст. ст. 7, 15 Второго протокола к Гаагской конвенции о защите культурных ценностей в случае вооруженного конфликта 1954 года от 26.03.1999, совершил нападение, осознавая, что такое нападение приведет к случайной гибели или ранению гражданских лиц или нанесет ущерб гражданским объектам, который будет явно чрезмерным по сравнению с конкретным и непосредственно ожидаемым общим военным преимуществом.

Таким образом, Зусько Михаил Степанович обоснованно подозревается в нарушении законов и обычаев войны, предусмотренных международными договорами, согласие на обязательность которых предоставлено Верховной Радой Украины, в сочетании с умышленным убийством, совершенным по предварительному сговору группой лиц, то есть в совершении уголовного правонарушения, предусмотренного ч. 2 ст. 28, ч. 2 ст. 438 Уголовного кодекса Украины.

**Старший следователь в ОВД следственного отдела
Управления СБ Украины в Николаевской области
подполковник юстиции**

Юлия МОРОЗОВА

«СОГЛАСОВАНО»

**Старший группы прокуроров
в уголовном производстве –
руководитель Николаевской
областной прокуратуры**

Игорь ДОМУЩЕЙ

В соответствии со ст. 42 Уголовного процессуального кодекса Украины подозреваемый, обвиняемый имеет право:

- 1) знать, в совершении какого уголовного преступления его подозревают;
- 2) быть четко и своевременно уведомленным о своих правах, а также получить их разъяснение в случае необходимости;
- 3) по первому требованию иметь защитника и встречаться с ним до первого и перед каждым последующим допросом с соблюдением условий, обеспечивающих конфиденциальность общения, на присутствие защитника во время допроса и других процессуальных действий, на отказ от услуг защитника в любой момент уголовного производства, на получение услуг защитника за счет государства в случае отсутствия средств на оплату таких услуг;

- 4) не говорить ничего по поводу подозрения против него или в любой момент отказаться отвечать на вопросы;
- 5) давать объяснения, показания по поводу подозрения или в любой момент отказаться их давать;
- 6) требовать проверки обоснованности задержания;
- 7) в случае задержания – на немедленное уведомление членов семьи, близких родственников или других лиц о задержании и месте своего нахождения;
- 8) собирать и представлять следователю, прокурору, следственному судье доказательства;
- 9) участвовать в проведении процессуальных действий;
- 10) во время проведения процессуальных действий задавать вопросы, подавать свои замечания и возражения относительно порядка проведения действий, которые заносятся в протокол;
- 11) применять с соблюдением требований УПК Украины технические средства при проведении процессуальных действий, в которых он участвует. Следователь, прокурор, следственный судья, суд имеют право запретить применение технических средств при проведении отдельного процессуального действия или на определенной стадии уголовного производства с целью неразглашения сведений, содержащих охраняемую законом тайну или касающихся интимной жизни лица, о чем выносится мотивированное постановление (определение);
- 12) заявлять ходатайство о проведении процессуальных действий, об обеспечении безопасности в отношении себя, членов своей семьи, близких родственников, имущества, жилья и т. п.;
- 13) заявлять отводы;
- 14) знакомиться с материалами досудебного расследования и требовать открытия материалов;
- 15) получать копии процессуальных документов и письменные уведомления;
- 16) обжаловать решения, действия и бездействие следователя, прокурора, следственного судьи;
- 17) требовать возмещения ущерба, причиненного незаконными решениями, действиями или бездействием органа, осуществляющего оперативно-розыскную деятельность, досудебное расследование, прокуратуры или суда, в порядке, определенном законом, а также восстановления репутации, если подозрение, обвинение не подтвердились;
- 18) пользоваться родным языком, получать копии процессуальных документов на родном или другом языке, которым он владеет, и в случае необходимости пользоваться услугами переводчика за счет государства.

Подозреваемый, являющийся иностранцем и содержащийся под стражей, имеет право на встречи с представителем дипломатического или консульского учреждения своего государства, которые обязана обеспечить администрация места заключения.

Подозреваемый обязан:

- 1) прибывать по вызову в суд, а в случае невозможности прибыть по вызову в назначенный срок – заранее уведомить об этом суд;
- 2) выполнять обязанности, возложенные на него решением о применении мер обеспечения уголовного производства;
- 3) подчиняться законным требованиям и распоряжениям следователя, прокурора, следственного судьи, суда.

Уведомления о подозрении вручены, права подозреваемого объявлены и разъяснены.

« ___ » час. « ___ » мин. « ___ » _____ 2026 г.

**Старший следователь в ОВД следственного отдела
Управления СБ Украины в Николаевской области
подполковник юстиции**

Юлия МОРОЗОВА